

EVANGELIKUS ÓRÁLLÓ

EGYHAZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű postai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszko István lelkészhez Rákoskeresztra (Pest megye) küldendő ☒ ☒

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

NOSZKÓ ISTVÁN

rákoskereszturi lelkész.

FŐMUNKATÁRSÁK:

SCHOLTZ ÖDÖN JAHN JAKAB BLATNICZKY PAL
egyházi esperes-lelkész kiskéri lelkész. cinkotai lelkész

DUSZIK LAJOS

miskolci lelkész.

GÖMÖRY JÁNOS

eperjesi főgym. igazgató

Megjelenik hetenként egy íven

A lap ára:

Egész évre . . . . . 14 K

Félévre . . . . . 7 K

Egyes szám ára . . . . . 40 f

Hirdetések és pályázatok ára:

Egész oldal . . . . . 40 K

Aluloldali hirdetések ára . . . . . 20 K

TARTALOMJEGYZÉK: Pünkösdi ima. — VEZÉRCIKK: Pünköszt. Duszik Lajos. — TÁRCA. Pünkösdi ünnepén. Moeskonyi József. Luther pünkösdi éneke. Czékus László. — Pünkösdt lélek. Jeszenszky Károly. — Belélet — Pályázatok és hirdetések.

Pünkösdi ima.

Szentlélek Isten, szállj le ma reánk,
Ihless meg e földön minden szívet.
Hallgasd meg szivből jövő hő imánk.
Töltse bé szívünket szereteted.
Észak, kelet, dél s nyugat tájain
Mint fürgeteg, a poklok-pokla dül,
Az ember ajkán megfagy már a hin,
Az imádság is zokogásba ful.

Szentlélek Isten, szállj le ma reánk,
Jöjj közzénk kettős-tüzes nyelveken.
Kunyhók és palotákban egyaránt
Szereteted hirdess ma ideleln.
Prédikáld az Evangéliumot,
Gyógyítsd meg a megtört szívűeket,
Kik az élet harcán elesetek most,
Kötözgesd be sajtó sebeiket.

Szentlélek Isten, szállj le ma reánk,
Szórjad áldásod völgyön és hegyen.
Hintsd meg bőséggel e szegény hazát,
A testvér végre már testvér legyen.
Hisz annyit szenvedtünk már három éven,
Áldd meg a Duna-Tisza vidékét.
Egy sóhaj leng ma millió kebelen:
„Küldd el végre a boldogságos békét!”

Ámen.

Csernáfalv.

Biró László.

Pünköszt.

Mint megriadt madarak a viharban, egymáshoz szorulva üldögéltek a tanítványok . . . Mintha szédítő szakadék peremén állanának, fejük szédül, összefogódnak s szemüket lehunyva remegve szorulnak a sziklafalhoz . . . De menni kell! Valami szoritja előre őket . . . Még remegnek, majd aztán átlendül lelkük a félelem visszahúzó erőhatásán s azután „szárnyra kelnek, mint a sasok, repülnek és nem lankadnak meg.”

Ott a mesgye, melyet át kell lépniök. A habozó tétovázás, a remegő eshetőség-gondolás, a reszketett földhőztapadás és a leszámolás mindennel, a kiszakadás a föld vonzásköréből, járás az uttalan utakon. A félelem anyja a bátorságnak: belőle, mint éjszaka öléből a hajnal, fejlődik ki a legkeményebb bátorság. Egy darabig remegve huzódik meg a lövőárok falánál az ujonckatona, azután a golyófütyülésben ugrik ki rohamra.

A pünköshti esoda: a félelemből születet hősiesség. A törpék óriásokba tőnek, a csüggedő lefejtette magáról aggodalmait, a szétvonó vélekedések egybefogódtak, a különgondolkozású lelkek egy vonalba állottak, mert egy cél felé vitte, sodorta az ihletés ereje, az a pünköshti lélek. Lobogott a kettős lángnyelv s amint megsimogatta a lelkeket, mámorba szédültek, a halálfélelem halálszerellemmé lett, a szellőtől irtózók a vihar fiaivá, a didergők tűzhordókká váltak.

Az a titokzatos szél kifujta a lelkekből a polyvát, felszította a tüzet s a meglankadt akaratok redősödő vitorláiba belefeküdt . . . A bárka, a keresztyén egyház, ott libegett a széltől hajtván a történelem tengerén, mint friss lepke az árvíz tajtékján . . .

Ez volt a pünköszt.

*

Majd amikor egyházunkban is felszív az a tisztító szél s az alvó akarátokat felébreszti, a szétvonó áramlatokat egybefogja, egy cél felé haladni kényszeríti az a bűvös lélekerő, az a szent, az az áldva áldott, lélekegység, itt lesz az újjászületés, a feltámadás, a pünköst.

Addig tétovázunk. Addig látunk ugyan jeleket, melyek intenek, munkákat, melyek unszolva hívnak, hallunk hangokat, melyek sirva esdekelve ébrentartani akarnak, de még nem felt meg a lélek az ihletés szent mámorával, még nem fültek meg a kedélyek és keblek a lelkesedés szent melegével: „hideg szivekben pedig megfagy a kötelesség“ s megfagy az akarat és élet.

Várom a pünköstöt

Soha hasonlóbb nem lehetett egyházunk és a világ helyzete a megremegő, a kis tanítványseregéhez, mint ma. Fullasztó és nehéz a levegő a helyzet megérett, megromlott annyira, hogy jönnie kell már a kilendítő, megújító szélnek.

A mi bárkánk áll, nyugodt vizeken, romló vizeken vesztegel. Majd a szél kiröpíti viharba, megszorító és megpróbáló viharba. Ah az lesz a szép, dicső, mert az lesz az élet. Jön a pünköstünk. Jön!

Ma oly nagy dimenziókban és oly szertelen számban rajzanak elő a történések, hogy egységes átlátásuk lehetetlen. Mintha advent és pünköst egyesülne. Várakozó vágyak és ihletett lélektől, tüztől és erőtől áthatott szavak szállnak a fegyverek mészárosmunkájába már belefásult világ felett. Még fütik a kohót, a háboru kohóját a fekete fütők s nem veszik észre, hogy a talaj mozdul, a kohófal repedezik s holnap ledől, rázuhan a fütők fejére. Eppur si mouve . . . . . Mozdul a föld. Hatalmasok dőlnek el, mint földrengésnél a lomha Láványok s jelentéktelen nevek surranak be a történelem ma teljesen kitárt ajtaján . . . Értékfordulás lón, bankó és eldobott papírszelet libeg a levegőben, mintha valami szél, valami hirtelen, sebesen zugó szél sivitana s az emberek fejükhöz kapnak, hogy le ne sodorja kalapjukat, sapkájukat, vagy koronájukat . . . . Mindenkit vissz a szél s vagy mélyen fellélegzik benne, vagy megfullad tőle, vagy vele megy, vagy felbuktatja.

Nekünk látnunk kell, hogy valami kezd történni. A gép, az átkozott kaszáló gép befűlt, a motorvezető rákaptak s gyí . . . duruzsolva, zugva-morogva kaszál, csépel a gép — üzemszerűen. Mint lassan minden üzemmé torzul az emberek kezében. A szép, friss, a csodás és varázsló élet üzemmé szürkül, nyomorodik. Megrontjuk, megszorítjuk s nekünk úgy — jó.

Most az élet élet kezd lenni. Az események valahogy billenni kezdenek s az emberi logikák

keskeny, merev vágányairól lesodródnak az isteni logika hatalmas, átláthatlan távolságokba vezető vonalaira.

Világmegújodást sejtek. Nincs ember ma, ki tudná: mi jön holnap. Az események elszabadulnak az emberi kezekből. A motorvezető ott ül még a meggyorsult gépkocsin, elsápadva veszi észre, hogy a rugók, csavarok engednek ugyan, de a gép kezd magától haladni . . .

Bvangelikus egyházunk! Tudod-é, látod-é, érzed-é ezt? Érzed-é, hogy fú az a sebesen zendülő szél s a föld kezd mozogni. Valami készül. Te készen vagy-é?

Jaj, úgy fáj nekem (adja a mi lstenünk, hogy ez csak az én egyéni érzésem, tévedt érzésem legyen), mikor látom, hogy mi — üzembe ásóva áléletet élünk. Konzerválunk mindent. Vágányokra fektetjük — mint vaskocsit — egyházunk lelki és jogi, üdvintézményi és közigazgatási életét s a magunk körében való szárazalmi taposásba beleszédelegve nem látjuk világosan a körülöttünk mozduló életet.

Pedig az a mi rendeltetésünk — hogy éljünk. A ma felszínre jutott törekvések, a népek önrendelkezési joga (népautonomia), a tehetségek szabad érvényesülése, az emberegyenlőség és emberi életmegbecsülés annyira a mi fánkról lemetesztett gyümölcsök, mint almát csak almafa teremhet. A válság kitörőben. Lehet, hogy győz a régi rendszer s akkor tovább adminisztrálhatjuk, magyarul: „szolgálhatjuk“ — magunkat. De ha győz a világon a ma már erősbödő megújodás pünkösti lelke, akkor mi a sebesen zugó széllel tudunk-e lépést tartani? . . .

Világ — pünköst készül. Csak az a kérdés: megfogja-é tenni, megtudja-é tenni egyházunk azt a lépést, melyet nem opportunisták érdekből, de lélekazonosságból meg kell tennie, ha a haladás lelkével még nem vesztette el a teljes kapcsolatot. *Szociális hatalommá kell lennie.*

A fájó nehéz élet igája alatt nyögő és a keresztbordásban leroskadt emberek boldogításához és erkölcsi megszépítéséhez kell fognia. Féltekenység nélkül a theologus disztinkciók megmosolygásával, de a nagy és örök emberi érdekek komoly és hű szolgálatával lépjen közelebb a jobb sorsukért, az egyéni boldogságukért, életük biztonságáért s a háborúval rájuk zudított átkozott igazságtalanságokból való szabadulásukért, tehát testi-lelki nyugalmukért küzdeni kész milliókhoz.

Ma nem vitázunk már a Luther és Zwingli marburgi kolokviumának vitaanyagán, ma az idő óramutatója túlhaladt e kérdésen, ma arról kell vitáznunk, hogy mit kell tennünk nekünk, egyházunknak, a szeretet hivatásos intézményeinek a háboru gyors megszüntetésére.

Azé a jövő, az veszi kezébe az új történelem ütenypálcáját, aki ezt megtudja tenni.

Mikor megértjük, hol a mi helyünk a felfejlődő oszlopokban, mikor azt a hangot fogjuk tudni megszólaltatni, melyre felemelik a fejüket a ma tétova lelkek s az átfejlődő világot a mi pozitív és mégis értelmi, az Isten emberszeretettel imádó, földi boldogságot építő és mégis mennyországot készítő hitünk fogja ihletni és vezetni s a rombolás dühét az alkotás meleg akaratává fogja szelidíteni, tényező lettünk az új világban is.

Jövel, szent lélek Ur Isten! Ihless meg! . . .
Most jövel, oh szent Lélek! . . .

Duszik Lajos.

T Á R C A

PÜNKÖSD ÜNNEPÉN.

Hozzád szállunk nagy Istenünk:
Hálát adunk Neked,
Hogy újra elhoztad nekünk
A pünkösdi ünnepet!
Péter szava fülünkbe zúg megint:
„Megtérjetelek szent lelket véve mind!
Legyen közös, amit az Úr adott
Megosztva egymásközt a falatot.“

Hozzád szállunk nagy Istenünk;
Hálát adunk Neked,
Hogy újra elhoztad nekünk
A pünkösdi ünnepet!
Fülünkbe zeng apostolunk szava,
Amit a nép döbbenve hallgata:
„Az Ur a földre vért, tüzet bocsát,
Mig napja felragyog s küld új csodát.“

Hozzád szállunk nagy Istenünk:
Hálát adunk Neked,
Hogy újra elhoztad nekünk
A pünkösdi ünnepet!
Szemünk möhön az ég felé tekint,
Hiszünk, bizunk önkéntelen megint,
Hiszünk, hogy újra megnyílik az Ég
S kitöltöd Lelkedet Te szerteszét,

Hozzád szállunk nagy Istenünk:
Hálát adunk Neked,
Hogy újra elhoztad nekünk
A pünkösdi ünnepet!
Atyánk, hiszünk, hogy küldesz új csodát
S a vért, tüzet nem tűröd itt tovább;
Naped, a béke napja felragyog
S dicséneket zeng minden angyalod!

Mocskonyi József.

LUTHER PÜNKÖSDI ÉNEKE.

Jöjj Szentlélek, hű barátunk!
Hallgass meg kérő fohászsunk!
Neked ajánljuk föl szívünk,
Taníts meg, hogy szentül éljünk.
Adj erőt és bátorságot,
Ki bennünk a jót munkálod;
Hogy mint Jézus tanítványa
A bűnnek ellen tudjunk állni,
Uram hallgass meg bennünket!
Te szent fény, erős kőszálunk!
Add hogy igazságban járjunk;
Az legyen mindig vezérünk —
Hogy így el ne tévelyedjünk,
Üzd el a tévelygés éjjét,
Hozd fel az igazság fényét;
Hogy az egész világ ajka
Jézust áldja és magasztalja,
Uram hallgass meg bennünket!

Segíts vigasztaló lélek,
S biztass ha érnek veszélyek;
Add ha Atyánkhoz közelgünk —
Hozzá teljes szívből esdjünk.
Készíts minhet a halálhoz,
Az örökkévalósághoz,
Hogy mint harcoid küzdjünk,
S a halálból életre keljünk!
Uram hallgass meg bennünket!

Németből: Czékus László.

Pünkösdi lélek.

Poezis, e, vagy valóság! Letűnt idők embe-
reinek megjelent Isten lelke-e, amely a múlté
csupán s így nincs hozzá többé közünk, avagy
szent valóság-e a jelenben is?

Mind a kettő együtt. Poezis s valóság, a
mult s jelene egyaránt!

Gyermekes hittel állunk meg előtte; sze-
münk szent csodálattal tapad az együtt ülő tizen-
kettőre, a fejükön megjelent apró lángnyelvecs-
kékre — amint meg van írva —, lelkünkre ráül
a mult csodahitének varázs lehelete . . . Meren-
günk, érzünk, hiszünk.

Pillanatra mintha felednénk a jelent. A má-
t maga sok nyomorusága, szenvedésével. Édes
odaadással a múltéi akarunk lenni. Fülünkben
megesendül az aratási ünnepet ülő jeruzsálemi
tömeg zürzavaros örömjongása, lelki szemeink
végig futnak vége-hosszat nem érő körmeneten,
melynek tagjai vigák, — hallelujáznak.

S látjuk a kicsiny, igénytelen ház elrekesztelt
ajtói mögött együtt ülő árva tanítvány csoportot

is! Ők nem örülnek, de várnak; nem ujjonganak a jelennek, a közelmúlt eseményei töltik még el egész bensejüket. S az ígért: „elküldöm nektek a szent lelket.“

Remélnek, várnak, nem hiába! Az ígért betelt, az Isten lelke reájuk száll.

Feleszmélünk. A pillanat rövid volt, de édes, ... gyermekek voltunk újra. A gyermekek gondtalanságával, a gyermek képzeletvilágának csodásságával, amely színt keres, képet, megfoghatót . . . . . Istennek a lelkét tüzes láng, fehér galamb alakjában, megnyilatkozott eget, leszálló glória fényt, mennyei szózatot. De a meglelt kor, a rideg ősz, a 20. század is kéri a maga jussát; felráz az édes merengésből, a jelent tárja elének a maga jóságos felszólításával: ember láss, gondolkozz, bírálj s ítélj!

Szava parancs, nem tudunk ellentálni neki,

A múlt csodái ködfátyolba vesznek, a hit alkotta őket, mint szép, illatos virágokat, hol az ész lesz urrá, helyüket át kell adniok a jelen rideg valóságának.

Ott lelkes, ujjongó tömeg, . . . itt nyomor, gyász, kerérvvel betelt pohár. Ott betakarított termés, egy esziendő ételme, Istennek hálaadás. . . . . itt szenvedés, rongyokba burkolt éhezők sokasága.

Ott reménykedő kisdud csoport, mely csodát vár: Isten lelkének kiöntését . . . . . itt az életet már mint igát húzó csodában nem hívó milliónyi sereg, amely küzd, mert küzdenie kell. Kitarf, mert mást nem tehet, de amelynek szívért gondtalan édes reménység helyett egykedvű, fáradt elszántság tölti el csupán.

Micsoda ellentétje a múlt és jelennek, mi-csoda zavaró disszonantia, amely amaz első pünkösdi ünnep köré fészkelte magát!

Dan-e, lehet-e, mi a kettőt áthidalhatja? Avagy az Úr oly mély, hogy minden fáradság hiábavaló?!

Van-e köze a kettőnek egymáshoz, amaz első szent nap csodásságának, a ma megdöbbenőenszomorú valóságához?

Van, mert pünkösdi volt az is, és pünkösdi ez is. Van, mert az Isten lelke akkor is élt és most is él, akkor is munkálkodott és most is munkálkodik.

Az Isten az összekötő kapocs, amaz Istennek a világban működő, élő, ható ereje . . . . . ama pünkösdi lélek.

És nem kérded-e, talán tagadásod biztosságának fölényes tudatával: hogyan? Hol van az Istennek e lelke? Pünkösdi van s én nem látom a kiömlő szent lelket apró lángocskákban?

Az Isten lelkét akarod látni? S nem találsz?!

Hát érts, láss, figyelj! Ott láthatod a zizegő fűszálban, melyet növeszt valami láthatatlan erő. Miért? Az Isten dicsőségére az Ő erejével!

Ott látod a természet pompájában, csodás rendjében!

Ki alkotta, ki rendezett el mindent bölesen, főkéletesen, ki vezérel mindent a maga utjain? Ő, az ő lelke!

Halld a költő szavát, az Isten lelke szól belőle is.

Halld, lásd a történetet! Nem érzed ki belőle, hogy mindennek valaki megszabta utját és határát? Ő, az Istennek lelke, amely a világban működik.

S halld az ágyuk dörgését, a haldoklók fel-törő soháját.

Értsd meg: a szenvedés hivatva van a jobb jövő alapját lerakni, lemosni azt, minek el kell mosódnia, rommá tenni százados hagyományt, bünt, elfojtott szenvedélyt, hogy mint zivatar után ránk is felsüssön az üdítő mindent megelevenítő napsugár.

Ki rendelkezett így? Az Isten, aki velünk van, az Isten, kinek lelke él, hat, működik. S nézd azokat a hősokeket, kik szent célok szolgálatába állva készek vérük, életüket ontani ama szép, jóért, melyet elakarnak énni.

Nézd a múltban a mártír halállal kimultakat.

Nézd a jelenben az ifjút, férjet, apát. Ott-hagynak nőt, szülőt, gyermeket, mennek oda, hol a halálnak oly dus aratása van.

Mi vezérli, mi készíti őket? Mi teszi őket hősoökké, a gyengét erőssé, a félénket is bátorrá? Az Istennek lelke, miként ama hajdani tanítványokat!

Óh és ez a lélek ne hidd, hogy csak ma jelenik meg. Ne hidd, hogy tán a múlt naiv kor-képzetével tűz alakban jelenhet csak meg, mint a tanítványoknak ama pünkösdi napkor, Mózesnek a Sinai hegy tüzes csipkebokrában.

Az Ő lelke, ama pünkösdi lélek mindenütt ott van, ahol szép, ahol jó, ahol élettal találkozol. Észed talán értelmetlenül megáll, tán csak pusztulást, romot látsz, de nézz tovább, a romok, a szenvedés, mit hivatvák életrehozni?

Tűz most is sokszor az Isten lelke, eget, mar, készitet. Ez lényegéhez tartozó!

Marja ha kell bensődet, lelkiismeretedet is!

S ahol eget, ahol mar, ahol jóra készitet, ahol jót, szépet, nemeset hív létre, ott pünkösdi ünnep van. Múltban, jelenben jövőben.

Igy értsd e pünkösdi lelket. Igy üljünk pünkösdi ünnepet ne csak ma . . . . . mindig!

Jeszenszky Károly

táb. lelkész.

Chelm 1917 május.

B E Ő É L E T .

A MELE feliratára, melyet a múlt évi közgyűlés határozata folytán az elnök a magyar kormányhoz intézett, a hét elején a következő két válasz érkezett:

„3075/M. E. res. Nagytiszteletű Raffay Sándor evang. lelkész urnak, mint a magyarhoni ev. lelkészek egyesülete elnökének Budapest. Nagytiszteletű Elnök ur! Nagytiszteletű urnak, mint a magyarhoni ev. lelkészek egyesülete elnökének a háboru áldozatai érdekében hozzám intézett sorai kapcsán értesitem, miszerint 1. a hadiárvák nevelési járulékanak megfelelő felemelése tanulmányozás alatt áll, s addig is, amíg véglegesen rendeztetnék az ügy, előreláthatólag már a legközelebbi idemnitási javaslatl kapcsolatlanban fog a kormány javaslatot tenni ezen neveltetési járulék ideiglenes felemelése iránt. 2. Ugyancsak terube vétettek olyan intézkedések, amelyek segítsenek a családtagok segélyének beszüntetése és az özvegyi ellátás végleges rendezése közötti átmeneti idő szenvedésein. 3. Megnyugtathatom a lelkészegyesületet, hogy a hadiárvák gondozóiul lehetőség szerint mindenütt olyan egyének fognak kiválasztatni, akik ugyan azon vallásfelekezethez tartoznak. Mert hiszen minden illetékes tényező egyet ért abban, hogy a hadi árva gondozásánál a valláserkölcsi szempont érvényesüljön, másrészt pedig tiszteletben kívánjuk tartani minden vallásfelekezethez azt a természetes jogát és hivatását, hogy az ő hiveihez tartozó hadi árva gondozásait ő intézze. Végül az alkohlizmust az emberiség egyik nagy veszélyének tartja a kormány is, amelynek megfelelő leküzdésével a háboru után az államnak és társadalomnak együtt komolyan fog kellenni foglalkoznia. Budapest 1917 évi május hó 12-én. Tisza s. k.“

„3074 M. E. res. Nagytiszteletű Elnök Ur! Nagytiszteletű urnak hozzám intézett soráiból hálás köszönettel veszem tudomásul, hogy a magyarhoni evang. lelkési kar szolgálatait a rokantak gondozásának országos szervezésénél felajánlja, s teljes bizalommal kérem odaadó állandó működését e szent ügy szolgálatában. Budapest 1917 évi május hó 12-én Tisza s. k.“

Ugyancsak ez alkalommal közöljük a lelkésztestvérekkel, hogy május 17-én megtartott minisztertanács az ORLE és MELE kérelme folytán elhatározta, hogy a többi köztisztviselővel együtt a lelkészeknek is a legszükségesebb cikkek beszerzésének megkönnyítésére *egyszersmindenkori segélyt* fog a legsürgősebben utalványozni. A *családi pótléket* pedig — annak kétszeresére

való fölemelése mellett — a lelkészekre is ki fogja terjeszteni, illetve ilyen javaslatot fog már a legközelebbi idemnitási javaslatl együtt az országgyűléshez benyújtani.

Azon reményben, hogy a mostani kormányválság ezen már előkészített tervek megvalósítása elé akadályokat gördíteni nem fog, közöljük ezeket örömmel és bizonyos foku önmegelégedéssel azon hideg, vagy sokszor ép furesa megjegyzésekkel szemben, a melyek itt-ott egyes lelkésztestvéreink részéről a MELE-vel, avagy annak vezetőségével szemben elhangzottak. S egyszersmind kérdezzük, hogy a midőn a MELE s annak vezetősége az *összes lelkészek javáért* küzd és fárad, vajjon nem *elodázhatlan kötelessége-e minden lelkésznek*, a ki még eddig egyesületünkbe nem lépett be, belépésével támogatni azokat, akik érdekeikért dolgoznak. Nem gondolják-e a „kint lévők“, hogy könnyebb dolog lenne a küzdelem, ha a vezetőség háta mögött az *összes lelkésztestvérek* lennének, mint most, a midőn még csak „-öde áll ott áldozva a többiekért is?

Végül buzgó Elnökünk megbizásából közlöm az egyesület választmányának tagjaival, hogy ez idő szerint egyrészt az utazás, — másrészt a budapesti ellátás nehézségeire való tekintettel ülést nem fogunk tartani, hanem a folyó ügyeket elnökileg fogjuk elintézni. S hogy lelkésztestvéreink az esperességi közgyűlések alkalmával egyesületünk ügyeivel foglalkozhassanak, mult közgyűlésünk jegyzőkönyvét kifogjuk nyomtatni s tagjainknak megküldeni. A fontosabb teendőkre nézne pedig az Elnök fog legközelebb körlevelet kibocsátani.

Noszkó I. titkár.

A „Nyilt válasz“ visszhangja. Nagytiszteletű Szerkesztő Ur! Az „Evang. Órálló“ 19-iki számában Nagytiszteletűséged „Bűnvádi eljárás és egyházi tisztviselő választás“ című cikkére vonatkozólag, van szerencsém szives tudomására adni, hogy a kérdéses ügyben eljárva, illetékes forrásból nyert értesülés alapján kijelenthetem, miszerint az illető ellen „bűnvádi eljárás nem indított“, a legilletékesebb forrás pedig azt írja: „a dolog pedig úgy áll, hogy hiszen a háboru kezdete óta, minden hasonló esetben, bárkivel szemben követett eljárásunkhoz, jelenleg sem akadályozzuk az ügyészséget legkevésbbé sem abban, hogy a . . . . féle felmentési ügyekben a nyomozást folytassák. Azt azonban jó lélekkel állithatom, hogy a nyomozás eddigi eredménye, semmi olyan ténykörülményt fel nem derített, mely az illetőre diffamáló volna.“

Ezen sorokat a tényállás érdekében felvéteni kéri
Légrádi.

Egyházmegyei felügyelő választás.

Miután a gömöri esperességben az egyházmegyei elnökség megbízatása lejárt, szavazás lett elrendelve. Különösen az egyházmegyei felügyelő választása elé néznek, nagy érdeklődéssel. Az egyik jelölt Kubinyi Géza, volt gömöri főispán, az egyházmegye eddigi felügyelője, a másik *Szent-Ivány József*, bejei földbirtokos, kerületi vil. jegyző, aki nemcsak áldozatkészségével vonta magára a közfigyelmet, akkor, midőn a Szeretetházra ezer koronát adott s a rozsnói polg. leányiskola és árvaházra ezer-ezer kor. alapítványt tett, hanem jeles cikkeivel s egyházaink iránti lelkes érdeklődésével is az egész kerület tisztelét és elismerését vívta ki. Tudósító.

Kitüntetés. Őfelsége a király. *Margócsy Aladár* es. és kir. helyőrségi táb. lelkésznek, kiváló katonai lelkészi működésének elismerésül a II. oszt. lelkészi érdemkeresztet a pirosfehér szallagon adományozta. *Margócsy A. táb. lelkésznek* ez a harmadik kitüntetése.

Felmentett táb. lelkész. *Egyed Aladár* sajógömöri lelkész, aki mint „ezredpap“ a 306. honv. gy. ezrednél teljesített táb. lelkészi szolgálatot a román fronton, négy hónapi szolgálat után a Honvédelmi Minisztérium bizonytalan időre, ideiglenesen felmentette.

Lelkésziktatás. A gyóni (Pest m.) evang. gyülekezet ez egyhangú bizalommal megválasztott új lelkészét: *Krón Ferencet* május hó 20-án iktatta be *Sárkány Béla* főesperes hivatalába. A beiktatott testvér Róm. 15. 29. alapján igen ügyes, lelkes és a szíveket megható beszédet mondott a szószéken s bizonyosságát adta annak, hogy igazi *lelki pásztora*, szerető lelki atyja kíván lenni gyülekezetének. Az Ur áldja meg bejövetelét s tegye áldottá működését.

A pestmegyei evang. özv. és árva segélyegylet felügyelő bizottsága máj. 22-én, Irsán vizsgálta meg az egylet számadásait s megállapította, hogy 106,178.33 kor. bevétellel szemben 53,549.50 kiadása volt az egyesületnek 1916-ban. A múlt év végén 340,007 kor. 41 fillér volt az egylet vagyona, a mely tőke vagyon 1916-ban 6598 kor. 80 fillérrel emelkedett. Egész emelt évi segélydíj címén nyugdíjas tagjainak és az özvegyeknek 925 koronát ad 1917 évben. A VI-dik hadikölesönre tízezer koronát jegyez, mely összeggel az összes hadikölesön kötvényei 50.000 korona névértéket képviselnek.

Höszönet. Az oláh betörés okozta háborus károkat szenvedett brassói evang. magyar egyházközségek és lelkészcsaládok részére újab-

ban a következő jótékony adományokat kaptuk: *Lanstyák Gyula* budaszállási lelkésztől 21 K-t, *Bándy Endre* lévai lelkésztől 40 K-t, *Wenk Károly* mosoni esperestől 145 K-t, a „Harangszó“ ügybuzgó szerkesztőségétől 1121 K 53 fillért, *S. Lauff Géza* balfi lelkésztestvértől 40 K 38 fillért. Nehéz helyzetünkben rólunk és gyülekezeteinkről áldozni kész szeretettel megemlékező lelkésztestvéreink s hitsorsosaink fogadják hálás szívből fakadó köszönetünket.

Testvéri üdvözlettel
Ápácza 1917 máj.

Bohus Pál
brassói ev. főesperes.

Évzáró. Az aszódi ev. leánynevelő május hó 24-én tartotta meg évzáró ünnepségét, 17 számból álló gazdag műsorral gyönyörködtették a növendékek társaikat s a megjelent szép számú közönséget.

Zpevník bizottság május hó 9-én d. u. 4 órakor tartotta ülését Budapesten, az egyetemes egyház Üllői-uti házában. Dr. Baltik Frigyes püspök, bizottsági elnök buzgó fohásza után, az előterjesztések alapján a bizottság elhatározta, hogy a 3000 koronát kitevő tartalék alapjából a reformáció 400 éves jubileuma alkalmából kiadja a Luther életrajzot egy ezer példányban, melyből 600 példányt rendelkezésre boesát az egyetemes egyháznak, hogy azokat az érdekelt egyházaknak ingyen juttassa, 400 példányt pedig az elnökség fog közvetlenül elosztani. Az Ágostai Hitvallásból szintén 600 példányt ad át az egyetemes egyháznak szabad rendelkezésre, hogy azokat jubileumi emlékül az egyházak között elossza. Melancton életrajzából pedig 300 példányt oszt ki jubileumi emlékül az evangélikus iskoláknak. Miután a tót nyelvű Agenda utolsó példánya is elfogyott és annak új kiadására szükség van különösen a katonai lelkészi szolgálat közben, a bizottság a mai nehézkes nyomdai viszonyok között is szükségesnek tartja az erről való gondoskodást, felhatalmazta az elnökséget, hogy ez ügyben tárgyaljon *Hornyánszky* könyvkiadó céggel, hogy az eddigi Agenda a legelőnyösebb feltételek mellett kiadható legyen, annál inkább. mivel egy más, új szerkezetű tót nyelvű Agenda kiadására egyelőrd nincs kilátás, a gyülekezetek és a katonai lelkészi szolgálat e tekintetben nem szenvedhet hiányt. Zpevníket vagy a bizottság más kiadványaiból raktáron lévő készletből készséggel ingyen juttat az egyházaknak, ha ez iránt az elnökséghez fordulnak. Köszönetet szavazott a bizottság Dr. Baltik Frigyes püspök elnöknek, hogy a múlt évben a vallásos iratok kiadása a rendelkezésére álló alapokból 400 koronát juttatott a Zpevník bizottság pénztárának, valamint a nyír-

egyházi buzgó evang. híveknek, kik *Paulik* János érdemes lelkészük, bizottsági jegyző közvetítésével 55 kor. adományt nyújtottak hasonló célra. Jóváhagyta a bizottság a számvevőszék által felülvizsgált s helyesnek talált 1916 évi zárszámadást, annak lelkiismeretes vezetéséért köszönetet szavazott *Raab* Károty esperes, buzgó pénztárosnak; megállapította a folyó évi költségvetést s a VI-ik hadikölesönre alapjaiból háromezer koronát rendelt jegyeztetni.

a.—

Házi gyógytár. Gotthard Sámuel nyug. tanító gazdag tapasztalataiból újból egy egyszerű szert ajánlunk t. olvasóinknak: rozmaring száraz leveleiből készített teát, sőt a zöld leveleit is lehet enni igen jó és biztos hatással gyomorba ellen. Ezen szer igen jó étvágyat is csinál.

Pályázatok és hirdetések

Pályázat.

Alulírott, bibliai szláv nyelvben tökéletesen jártas *segédlelkész*t keresek. Megegyezés levelezés útján.

Batizfalva (Szepes megye).

Bartal Andor
ev. lelkész.

Pályázat.

A bányai ág. hitv. egyházkerület államilag segélyezett *szarvasi tanítónőképző* intézetében a megüresedett *rajz-kézimunka-torna állásra* ezennel pályázat hirdetik.

Pályázhatnak oly ág. hitv. esetleg ref. vallásu, elsősorban tanítónőképzőkre, továbbá közép- s végül polgári iskolákra képesített okleveles rajz- és kézimunka szakos hajadon *tanítónők*, akik a testgyakorlatot is tanítani tudják, esetleg arra is képesítve vannak. A németül tudók előnyben részesülnek.

A megválasztandó köteles szaktárgyait, esetleg más tárgyakat is, az állami tanterv szerint tanítani, esetleges további intézkedésig az internátusi felügyeletet, mint bennlakó tanítónő ellátni.

Javadalmazása: 1. Kezdő fizetése évi 1000 K. a fenntartótól és 1000 K. államsegély, évi 540 K. lakáspénz. Fizetése a működési évek arányában, a hasonló minőségben alkalmazott állami tanerők fizetésével azonosan államsegély útján emelkedik. Lakbére ugyancsak az állami lakbér szab. alapján emelkedik és folyósítatik. Járadósága még ötször ismétlődő 200 K. s ötödéves korpótlék. Mint internátusi felügyelőnek a lakbéren ki-

vül egyszobás lakás, fűtés, világítás és kiszolgálás jár.

Pályázók az intéző-bizottsághoz intézett, születési anyakönyvi kivonattal, képesítésüket igazoló iratokkal, valamint orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket legkésőbb 1917. évi *junius hó 15-ig az intézet igazgatójához küldjék be.*

A megválasztott állását 1917. évi szeptemb. hó 1-én tartozik elfoglalni.

Állásban nem lévő tanerő egy tanévre alkalmaztatik és ha állásában megfelel, az első év után véglegesítettik.

Szarvas, 1917. május 4-én

Az intéző-bizottság elnöksége:

Dr. Haviár Gyula s. k.
elnök.

2 2

Pályázat.

A bányai ág. hitv. ev. egyházkerület államilag segélyezett *szarvasi tanítónőképző* intézetében egy újonnan szervezett *nevelőnői* állásra pályázat hirdetik.

Pályázhatnak ág. hitv. ev. vallásu, okleveles elemi vagy polgári iskolai képesítéssel bíró hajadon tanítónők. A német nyelv tudása előnyben részesít.

Kötelessége a növendékekkel való állandó foglalkozás, azok felügyelete, a szükséghez képest előkészülésükben való támogatása, ellenőrzése, példájával a nevelői hatás jogatossá tétele; ha a növendékek a tanítási órákon el vannak foglalva, az igazgató által kijelölt irodai munkák végzése. Kötelességét általában az állami ide vonatkozó szabályzat állapítja meg.

Évi fizetése 1400 kor. oly megosztással, hogy július és augusztus hóra, amennyiben a következő tanévre is alkalmaztatik, havi 200 K., a többi hónapokban havi 100 K.

Az internátusban egy szobás lakás, a tanév folyamán teljes ellátás (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna, vacsora, stb.), kötelessége azonban a növendékekkel együtt étkezni.

Egyelőre egy-egy tanévre alkalmaztatik.

Pályázni óhajtok születési anyakönyvi kivonatokkal, képesítésüket igazoló irataikkal és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket az intéző-bizottsághoz intézeten, a *tanítónőképző igazgatójához* legkésőbb folyó évi *junius hó 15-ig* nyújtsák be. Az állás szept. 1-én elfoglalandó.

Szarvas, 1917. május hó 4-én.

Az intéző-bizottság elnöksége:

Dr. Haviár Gyula s. k.
elnök.

2-2

UJDONSÁGOK

„Das Buch der Reformation“

Ára: K. 11.—

„Unser Luther“

von

HANS PREUSS.

Ára: K. 1.60

Der deutsche Reformator
D. Martin Luther

von

Prof. Dr. J. Schmieder.

Ár: K. 3.94.

KAPHATÓK:

KÓKAI LAJOSNÁL

Budapest IV., Kamermayer-Hároly u. 3.

Lelkész és vallástanár, tanár és tanító urak rendeljék meg és terjesszék

a hívek és a tanítványaik között az

ÉBRESZTŐ

képes keresztyé szépirodalmi, családi és ifjusági havi folyóirat t.

Szerkeszti:

MEGYERESY BÉLA.

Előfizetési díja egy évre 4 kor.

Az ÉBRESZTŐNEK minden keresztyén családnak és minden keresztyén ifjúnak el kell jutnia, hogy a nemes szépirodalom szárnyain minden olvasójának lelkébe bevigye a keresztyén magyar nemzet hatalmas gondolatát.

Előfizetéseket elfogad és mutatv. ingyen küld a kiadóhiv.

Budapest, VIII., Főh. Sándor-utca 28

Pontos és legjobb órák 5 évi jótállásra!

Egyházi szentédények, urvacsora-kelyhek, keresztlő kannák, oltári gyertyatartók, borkancsók. — Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, chinaezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN,

műórás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

